

Rapport

Rapport over een klacht over het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost, thans de regionale politie-eenheid Oost-Brabant.

Datum: 11 april 2013

Rapportnummer: 2013/034

Aanleiding voor de klacht

Verzoeker is zelfstandig garagehouder in de gemeente E. Hij had een conflict gekregen met een klant, de heer S., en om die reden wilde verzoeker de auto van S. niet aan hem teruggeven. S. belde op 28 juli 2011 de politie, die na het horen van beide partijen verzoeker opdroeg de auto aan S. terug te geven. Verzoeker was van mening dat de politie zich niet met de kwestie had moeten bemoeien. Het betrof een zakelijk conflict. Verzoeker vond het politieoptreden ook intimiderend en bedreigend. Hij diende op 27 september 2011 een klacht in bij de politie. Op 23 april 2012 verklaarde de korpsbeheerder de klacht over het intimiderende gedrag van de politie ongegrond. De korpsbeheerder onthield zich van een oordeel ten aanzien van de klacht dat de politie verzoeker heeft belemmerd in het uitoefenen van zijn retentierecht, omdat het een civiel conflict betrof. Wel was de korpsbeheerder het met de adviescommissie eens dat het beter was geweest als de politie op 28 juli 2011 niet onmiddellijk een beslissing had genomen in deze civielrechtelijke casus, maar aan betrokkenen meer ruimte en tijd was geboden voor het inwinnen van nader juridisch advies. Dit is ook besproken met de betrokken medewerkers. Verzoeker diende ook een claim in bij de verzekeraar van de politie. De verzekeraar wees de claim bij brief van 9 augustus 2012 af. Er was niet onrechtmatig opgetreden door de politie, aldus de verzekeraar.

Verzoeker kon zich niet vinden in het oordeel van de korpsbeheerder en vroeg de Nationale ombudsman op 24 oktober 2012 een uitspraak te doen over de klacht. De Nationale ombudsman stelde op 21 december 2012 een onderzoek in.

Klacht

Verzoeker, zelfstandig garagehouder, klaagt erover dat de politie hem op 28 juli 2011 heeft gedwongen een auto terug te geven aan de eigenaar met wie hij een zakelijk conflict had, waardoor verzoeker belemmerd is in zijn verhaalsmogelijkheden.

Standpunt verzoeker

Op 25 juli 2011 parkeerde S. zijn auto voor de garage om deze door verzoeker en een taxateur te laten beoordelen. S. vergat alleen de sleutels en de autopapieren in de brievenbus van het garagebedrijf te doen, dus toen de taxateur langskwam die dag, moest deze onverrichter zake naar huis. Wel constateerde verzoeker dat de auto olie lekte. Om milieuproblemen te voorkomen, heeft hij de auto met behulp van een krik in de garage gezet. De volgende dag kwam S. langs, die tot zijn verbazing constateerde dat de auto

binnen stond. Verzoeker legde uit waarom hij dit had gedaan. S. vroeg of verzoeker de auto kon maken, waarop verzoeker zei dat hij de auto dan eerst moest bekijken. S. overhandigde verzoeker de sleutels en de papieren van de auto. Verzoeker heeft de auto onderzocht en constateerde een kapotte oliekeerring van de versnellingsbak. Hij belde S. op om te vragen of het akkoord was dat hij dit zou maken. S. stemde in en verzoeker bestelde een nieuwe keerring. Op 27 juli 2011 belde verzoeker S. weer om te vertellen dat hij wilde dat S. de openstaande rekeningen van rond de 3000 euro voor eerdere reparaties ook zou betalen. S. werd daarop heel boos. De volgende dag toen verzoeker nog bezig was om de keerring te monteren, kwam S. de garage binnen lopen. S. wilde zijn auto terug. Die kreeg hij niet, als hij niet eerst betaalde. Daarop belde S. de politie, die enige tijd later arriveerde. Een politieambtenaar (die later D. bleek te heten) knoopte eerst een gesprek aan met S. Politieambtenaar K. vroeg aan verzoeker wat er aan de hand was. Verzoeker vertelde het hele verhaal. Het woord retentierecht heeft hij niet gebruikt, wel dat hij de auto onder zich wilde houden, om ervoor te zorgen dat S. zijn openstaande rekeningen zou voldoen. Verzoeker wilde bellen met zijn rechtsbijstand, maar dat mocht niet. Verzoeker wilde dit toch doen, waarop K. hem opdroeg de auto direct naar buiten te zetten. Verzoeker voelde zich op dat moment geïntimideerd en hij was lamgeslagen. Verzoeker heeft de auto van de brug gehaald, een gedemonteerd wiel weer aan de auto gezet en de auto van de brug naar buiten geduwd. Hij deed dit door met zijn rug tegen het linker portier (dat al die tijd open had gestaan) te duwen. Halverwege is hij in de auto achter het stuur gaan zitten. De sleutels zaten in het contact. Zonder sleutels had verzoeker de auto overigens nooit op de brug gekregen, omdat hij de auto dan niet kan sturen. Hoe was verzoeker anders in het bezit gekomen van de sleutels? De autopapieren lagen op het kantoortje van de garage. Toen de agenten weer weg waren, is S. nog gekomen om deze op te halen.

Verzoeker vindt dat de politie teveel is afgegaan op de leugenachtige verklaring van S. (dat hij helemaal geen toestemming zou hebben gegeven voor de reparatie). De politie had zich nooit met de kwestie moeten bemoeien, of in ieder geval beter onderzoek moeten doen wat er nu precies aan de hand was. Dat er geen sprake was van een strafbaar feit staat voor verzoeker als een paal boven water. Het was puur een civiel conflict dat hij had met S. Dat de politie hem verwijt dat hij op 28 juli 2011 geen schriftelijk bewijs van de opdracht tot reparatie kon overleggen vindt verzoeker flauw. Hij werkt als eenpitter niet met opdrachtbevestigingen. Alles gaat bij hem en bij vele andere garagebedrijven mondeling.

Standpunt politie

In het kader van het onderzoek verstrekke de politiechef het intern klachtdossier. Daarin zijn opgenomen de verklaringen van de twee betrokken politieambtenaren. Die luiden voor zover van belang voor het onderzoek als volgt:

Politieambtenaar D. verklaarde dat hij ter plaatse eerst met verzoeker heeft gesproken. Verzoeker zei tegen hem dat hij de auto naar binnen had gezet omdat deze olie lekte. Omdat hij het zielig vond voor de eigenaar, was hij maar vast aan de reparatie begonnen. Verzoeker heeft toen niet vermeld dat hij over de reparatie telefonisch contact met S. had gehad. Vervolgens is D. gaan praten met de eigenaar van de auto. Die vertelde dat hij de auto buiten had geparkeerd. Hij had de auto afgesloten en de sleutels en de papieren meegenomen. S. verklaarde dat hij wist van de lekkage en dat hij zelf bij een andere garage al een oliekeerring had laten bezorgen, om deze daar te laten monteren. S. verklaarde voor de reparatie geen contact met verzoeker te hebben gehad. Later vertelde hij ook dat hij een paar keer wat geld had overgemaakt naar verzoeker ter voldoening van reparatiekosten. Vervolgens is D. weer met verzoeker gaan praten. Die vertelde dat S. nog voor een paar duizend euro aan rekeningen open had staan. Verzoeker wilde de auto onder zich houden, tot S. alles had betaald. Op een vraag van D. liet verzoeker weten dat hij niet iets van die schuld op papier had staan. De auto stond op de brug en D. zag dat daaraan gewerkt werd. Verzoeker probeerde in contact te komen met zijn rechtsbijstand. S. verklaarde nogmaals geen toestemming te hebben gegeven voor reparatie en dat hij de sleutels en papieren niet had afgegeven. D. vroeg zich wel af hoe verzoeker de afgesloten auto in de garage had gekregen. D. besloot om verzoeker te vragen de auto aan S. terug te geven. D. vond dat verzoeker de auto niet rechtmatig onder zich had. Verzoeker duwde de auto naar buiten, het linker portier was daarbij geopend. D. heeft niet gezien dat de sleutels of de autopapieren werden overgedragen door verzoeker aan S.

Politieambtenaar K. verklaarde nog dat zijn collega D. op 28 juli 2011 eerst met verzoeker was gaan praten. K. sprak eerst met S. Het stond K. niet meer zo bij of de auto voor expertise of voor reparatie door S. bij de garage was neergezet. Toen D. naar buiten kwam, hebben K. en D. even overlegd. Het was hun duidelijk geworden dat verzoeker de auto op eigen titel naar binnen had gezet. Dat gaf verzoeker zelf ook aan. Uit niets bleek een opdracht tot reparatie. Vervolgens is K. met verzoeker gaan praten. Verzoeker vertelde dat S. een oude schuld open had staan. K. vroeg verzoeker waarom hij dan weer aan een nieuwe reparatie was begonnen. Verzoeker gaf aan dat hij er wel vertrouwen in had gehad dat S. deze keer wel zou betalen. K. heeft weer even overlegd met zijn collega D. Samen concludeerden ze dat verzoeker onder deze omstandigheden geen retentierecht kon doen gelden. Hierop zijn K. en D. naar verzoeker gelopen en hebben ze hem opgedragen de auto aan S. terug te geven. Verzoeker wilde nog eens met zijn rechtsbijstand bellen, maar verzoeker heeft dat niet gedaan. Hij heeft de auto naar buiten gereden.

In mutaties uit de politiesystemen over de gebeurtenis op 28 juli 2011 staat voor zover van belang voor het onderzoek nog het volgende vermeld:

"ter plaatse spraken wij de melder (S.). Deze gaf aan een conflict te hebben met de garage eigenaar omtrent zijn voertuig. Deze gaf aan zijn voertuig buiten de garage neergezet te hebben, zodat een expert de schade kon taxeren. S. gaf aan dat hij de garage eigenaar geen opdracht had gegeven voor het verplaatsen van de auto, noch voor het repareren

hiervan. De garage eigenaar gaf aan dat S. nog een schuld open had staan van 3000 euro, van reeds eerder gedane reparaties. Deze gingen tot vier jaar terug. Echter had de eigenaar deze nooit voldaan. De garage eigenaar gaf aan wel opdracht te hebben gekregen voor reparatie en was daar reeds mee begonnen. De garage eigenaar wilde de auto niet teruggeven, totdat de schulden van S. waren betaald. De garage eigenaar claimde dat hij het recht had tot het onder zich houden van het voertuig, tot S. het bedrag had voldaan. Dit had zijn rechtsbijstand hem verteld. Wij, D. en K. hebben hem de opdracht gegeven het voertuig terug te geven aan de eigenaar en de kosten te verhalen middels een civielrechtelijke procedure".

In een andere mutatie staat nog vermeld dat D. en K. verzoeker het voertuig hebben laten teruggeven aan S., omdat verzoeker het voertuig niet rechtmatig onder zich had en er daardoor onvoldoende samenhang was voor het zich kunnen beroepen op het retentierecht.

Reactie politiechef op onderzoek Nationale ombudsman

In het kader van het onderzoek stelde de Nationale ombudsman een drietal vragen aan de politiechef. Deze waren mede gebaseerd op de overwegingen van de klachtenadviescommissie (die de korpsbeheerder voor zijn oordeel had overgenomen) om de klacht over het retentierecht niet ontvankelijk te verklaren. Voor zover van belang overwoog de commissie samengevat het volgende:

De commissie kan niet vaststellen of het verhaal van verzoeker, die zich op zijn retentierecht beroept, of dat van S. juist is, omdat alleen verzoeker is gehoord. Bovendien gaat het hier om een civielrechtelijke aangelegenheid, waarin de commissie niet bevoegd is. Om die reden kan zij dan ook geen uitspraak doen over de rechtmatigheid van de claim van verzoeker of over de vraag of de beslissing van de beide politieambtenaren een juiste is geweest. Wel vraagt de commissie zich af of het niet beter was geweest als de betrokken politieambtenaren meer tijd hadden genomen en niet ter plaatse ten faveure van een van de partijen een knoop door te hakken. Beide partijen hadden dan hun rechtsbijstand kunnen inroepen en de politieambtenaren hadden dan advies in kunnen winnen bij de afdeling juridische zaken van het korps.

Op de vraag van de Nationale ombudsman waarom de korpsbeheerder geen oordeel kon geven over het handelen van de betrokken politieambtenaren, als zij zich hadden gemengd in een civiel conflict, antwoordde de politiechef dat hij dit klachtonderdeel niet ontvankelijk had verklaard. Om die reden was hij niet toegekomen aan een oordeel. Op de vraag op grond van welke bevoegdheid de politie verzoeker kon opdragen de auto terug te geven, liet de politiechef weten dat er voor de politie geen bevoegdheid bestond om verzoeker op te dragen de auto aan zijn klant terug te geven. Op de vraag van de Nationale ombudsman hoe het te rijmen valt dat de korpsbeheerder geen oordeel geeft over de klacht, maar de situatie wel als leerpunt onder de aandacht brengt van de

betrokken ambtenaren, antwoordde de politiechef het volgende. Politie mensen moeten zich bewust zijn en blijven van hun rol en taakuitoefening als zij een melding ontvangen betreffende een civielrechtelijk geschil. De klacht van verzoeker geeft aanleiding om dit onder de aandacht van de politiemensen te brengen.

Beoordeling Nationale ombudsman

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid zich onpartijdig opstelt en zonder vooroordelen handelt. Dit brengt met zich mee dat de politie haar gezag in een zakelijk conflict tussen twee civiele partijen niet ten nadele van een van de partijen mag doen gelden.

In de onderhavige casus is de politie ter plaatse geroepen, omdat verzoeker en zijn klant de heer S. een conflict hadden over diens auto. Net als voor de politie, is het voor de Nationale ombudsman voldoende duidelijk dat het hier ging om een civiel conflict. Van enig strafbaar feit was geen sprake. De Nationale ombudsman is van oordeel dat de politie zich in een kwestie als deze onpartijdig moet opstellen, zich zoveel mogelijk afzijdig moet houden en hooguit bemiddelend kan optreden. Dat is hier niet gebeurd. De politie heeft na het aanhoren van beide kanten, verzoeker opgedragen de auto aan S. terug te geven. Verzoeker voelde zich daarbij geïntimideerd en onder druk gezet. De Nationale ombudsman is van oordeel dat de politie niet zover had mogen gaan. In antwoord op vragen van de Nationale ombudsman heeft de politiechef zelf ook al aangegeven dat er voor de politie geen bevoegdheid bestond om verzoeker op te dragen de auto aan S. terug te geven. Al met al concludeert de Nationale ombudsman dat er gehandeld is in strijd met het vereiste van onpartijdigheid.

De gedraging is niet behoorlijk.

De Nationale ombudsman merkt nog op dat hij het standpunt van de politiechef (voorheen korpsbeheerder) dat deze geen oordeel kon geven over de kwestie, omdat er sprake is van een civiele aangelegenheid, onbegrijpelijk vindt. Immers kan een burger over een gedraging van een ambtenaar van politie, bij de uitvoering van zijn in de wet opgeschreven taken, een klacht indienen. Dat een politieambtenaar zich *onbevoegd* mengt in een civiele aangelegenheid tussen twee burgers, betekent niet dat een burger daar vervolgens geen klacht meer over kan indienen. De korpsbeheerder had de klacht van verzoeker op dat punt dan ook niet niet-ontvankelijk mogen verklaren, hij had een oordeel moeten geven.

Conclusie

De klacht over de inmenging van de politie in een zakelijk conflict is gegrond, vanwege het handelen in strijd met het vereiste van onpartijdigheid.

De Nationale ombudsman,

dr. A.F.M. Brenninkmeijer